

zákona č. 500/2004 Sb. a ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb. na účet č. 3711/19223001/0710, vedený u České národní banky, variabilní symbol 2010105.

Odůvodnění:

1. Zahájení správního řízení:

Účastník řízení, CET 21 spol. s r.o., je provozovatelem televizního vysílání programu Nova šířeného jednak prostřednictvím pozemních vysílačů na základě licence č. 001/93 udělené rozhodnutím Rady ze dne 9. února 1993, č.j. R- 060/93, a rovněž prostřednictvím družice na základě licence č.j. zem/7962/08 ze dne 19. listopadu 2008.

Účastník řízení odvysílal dne 30. srpna 2009 od 12:35 hodin na programu Nova pořad Unesený (9).

Jedná se o americký kriminální seriál z roku 2006. Předmětný díl seriálu začíná devátým dnem vyšetřování, přímo tedy navazuje na předchozí epizodu. Vyšetřovatelé pátrají po muži ze skladiště, který byl unesen. Jeden z policistů zadržuje o své vůli, tedy mimo policejní služebnu, zločince, který hledaného ukrývá. Chce získat informace, a to i nezákonnými prostředky, používá sedativum skopolamin, které vyvolává delirium a ochrnutí očních svalů. Policistův nadřizený jeho metodu odhalí a nechá zadržovaného zločince převézt do cely. Později se do potíží dostane sám policista, když ho při prohledávání auta zneškodní elektrickým paralyzérem jeden ze zločinců (time code 29:00).

Epizoda se dramatizuje zhruba v závěrečných patnácti minutách, kdy je policista ve sklepení zadržován a mučen. Policista sedí na židli, k níž je přivázán v oblasti hrudníku a zápěstí. Zločinec si připravuje kovové chirurgické nástroje, úderem pěstí do obličeje policistu omračuje a do žíly mu vpichuje jehlu napojenou na kapačky s neznámou látkou (time code 30:38). Drastický charakter má scéna, při níž druhý z vyšetřovatelů nalézá v bytě zavražděnou manželku hledaného muže. Za dramatického hudebního podkresu vstupuje vyšetřovatel do setmělé místnosti. Následuje záběr do zakrvavené tváře zavražděné ženy, která leží na zemi. Na podlaze je tratoliště krve. Děj se vzápětí přenáší do doby vraždy. Je vidět muže (téhož, který mučí druhého policistu ve sklepení), jak vchází v noci do místnosti. Žena s výkřikem vyskakuje z postele. Muž ji však chytá a láme ruku za její záda. Následně ji sráží na zem a podstavcem lampy ji opakovanými údery, za doprovodu zuřivých výkřiků, usmrčuje. Následuje záběr na obličej již zavražděné ženy, který je od čela až po bradu zakrvavený, hlava je v tratolišti krve. Vyšetřovatel již v reálném čase (v rámci epizody) doplňuje: „Nevzdala se bez boje.“ (time code 33:24). V jedné z následujících scén se děj vrací do sklepení, kde je zadržován jeden policista (time code 36:08). Zločinec při pohledu na chirurgické nástroje před policistou říká, že nástroje jsou účinné a bolí to s nimi. V napjaté atmosféře policistu vyslýchá, ten však nespolupracuje. Zločinec mu vpichuje do ruky blíže nespécifikovanou látku. Během výslechu je policista opakovaně udeřen dlaní do obličeje, následně pěstí do břicha a pěstí do hlavy. Zřejmě pod vlivem aplikované látky se před mučeným policistou objevují dvě děti. Anabelle, která je zadržována na jiném místě, přičemž není jisté, zda ji únosci již nezabili, a Leo, který byl (jak vyplývá z kontextu) mučen na stejném místě, kde nyní sedí policista. Zločinec se mezitím připravuje vyříznout policistovi chirurgickými nástroji jazyk (následuje střih).

Obsahem 9. epizody kriminálního seriálu Unesený (9) bylo vyšetřování únosu několika osob. Zobrazováno bylo mučení jednoho z vyšetřovatelů, během kterého byl fyzicky napadán a během kterého mu byla aplikována halucinogenní látka. Ve změněném stavu myslí se mu pak zjevovaly další oběti, jednalo se o dvě děti. Scénami s mučením doplněnými dramatickou hudbou a ponurou atmosférou vrcholilo napětí, které mohlo mít negativní vliv na psychiku dětského a mladistvého diváka. V pořadu se vyskytla rovněž krvavá a drastická scéna, v níž bylo znázorněno zavraždění ženy podstavcem lampy.

Rada má za to, že odvysílání předmětného pořadu v neděli ve 12:35 hodin lze považovat za značně nevhodné. Pořad byl zařazen do vysílání v době, kdy je možno očekávat u televizních obrazovek zvýšený výskyt dětských a mladistvých diváků (včetně věkových skupin od šesti do dvanácti let), tedy osob chráněných zákonem, jejichž psychický vývoj mohl být zhlédnutím pořadu ohrožen. Navíc lze doplnit, že nizozemský systém labelingu Kijkwijzer uvádí věkovou vhodnost od dvanácti let s upozorněním na prvky násilí a strachu. Zjištěné skutečnosti vedly Radu k závěru, že se účastník řízení odvysíláním pořadu Unesený (9) v neděli dne 30. srpna 2009 od 12:35 hodin na programu Nova mohl dopustit porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., tedy povinnosti nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Proto Rada v rámci své kompetence dané ustanovením § 5 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb. rozhodla na svém 2. zasedání dne 19. ledna 2010 zahájit s provozovatelem CET 21 spol. s r. o. správní řízení z moci úřední.

Dle ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb. je provozovatel vysílání povinen nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.

Oznámení o zahájení správního řízení bylo účastníku řízení doručeno dne 2. února 2010, tímto dnem bylo správní řízení zahájeno. Před vydáním rozhodnutí byl účastník řízení v souladu s ustanovením § 36 správního řádu seznámen s právem navrhnout důkazy a jejich doplnění, dále s možností vyjádřit se k projednávané věci, uplatňovat připomínky a činit jiné návrhy a současně byl účastník řízení vyzván, aby se ve věci písemně vyjádřil.

2. Vyjádření účastníka řízení:

Vyjádření účastníka řízení datované dne 19. února 2010 bylo Radě doručeno dne 23. února 2010. Účastník nespornuje, že předmětný pořad dne 30. srpna 2009 od 12:37:39 hodin odvysílal a namítá, že:

Tématem amerického seriálu Unesený z roku 2006 je vyšetřování únosu syna newyorského multimilionáře. Rodina chce život mladého chlapce za každou cenu zachránit. Seriál Unesený realisticky zobrazuje závažné nebezpečí pro společnost, kterým jsou únosy dětí a mladistvých. Jeho základním motivem je nezbytnost nepodlehnout v takových případech organizovanému násilí přistoupením na požadavky vyděračů a potřeba bránit se tomuto zločinnému násilí všemi dostupnými prostředky.

K jednotlivým scénám popsaným v odůvodnění rozhodnutí Rady se CET 21 spol. s r. o. vyjadřuje následovně:

- Prvá v odůvodnění popsaná scéna má v kontextu seriálu Unesený poněkud jiné vyznění. Nejedná se o výslech zločince policistou, ale o snahu soukromého detektiva Knappa, kterého si najal otec uneseného chlapce, získat od zločince informace, které by pomohly chlapce vypátrat. Osoba, kterou soukromý detektiv zadržuje, postava zvaná „účetní“, byla únoscí chlapce najata, aby vlákala Knappa do pasti a zabila ho. Tato fakta motivují jednání soukromého detektiva Knappa.

- Druhá v odůvodnění popsaná sekvence pořadu zobrazující vyšetřovatele zadrženého ve sklepení zločincem se podle názoru CET 21 spol. s r. o. vyzněním nevymyká scénám obvyklým v detektivních příbězích. Přestože obsahuje násilné scény, není v ní obsaženo napětí takové intenzity, aby mohlo mít negativní vliv na psychiku dětského a mladistvého diváka. Napětí je rovněž utlumeno reakcí vyšetřovatele na nátlak zločince, z chování vyšetřovatele není možné usuzovat na jeho strach či hrůzu z konání zločince, na nátlak reaguje žertováním a zlehčováním situace. Konstatování, že zločinec se připravuje vyříznout vyšetřovateli chirurgickými nástroji jazyk, je dedukcí, když sekvence obsahuje pouze záběr na nástroj v ruce zločince. Pokud by závadnost scény byla dovozována i ze skutečnosti, že „ve změněném stavu myslí se mu pak zjevovaly další oběti, jednalo se o dvě děti“, CET 21 spol. s r. o. uvádí, že druhé z dětí - Leo - nebyl umučen na stejném místě, na kterém se

nachází vyšetřovatel, jak Rada uvádí, ale je naživu, jak je patrné ze scény, ve které se zločinci chystají převést chlapce letadlem na jiné místo.

- Třetí v odůvodnění popsaná scéna - zavraždění ženy - obsahuje 3 velmi krátké flashbackové stylizované scény:

00:28:48:09-00:28:49:07 - detail hlavy ženy na podlaze, která má krvavé šrámy v obličeji
00:29:06:01-00:29:08:00 - v levém dolním okraji polodetail zkrvavené hlavy ženy v kaluži krve, jedná se o dvousekundové letmé záběry

00:29:03:08-00:29:06:06 - klasický stylizovaný roztřesený flashback vzbuzující dojem amatérské videonahrávky.

CET 21 spol. s r. o. se tudíž nedomnívá, že vyznění uvedených scén je možné charakterizovat jako drastické, s možným negativním dopadem na chráněnou skupinu.

Pokud se týká hodnocení pořadu nizozemským systémem labelingu Kijkwijzer, CET 21 spol. s r. o. považuje za vhodné uvést, že obdobné hodnocení jako pro pořad je v něm uváděno pro oblíbené fantasy filmy, u nichž se předpokládá, že se na ně dívají převážně děti a mladiství, jako např. „Harry Potter a ohnivý pohár“, „Harry Potter a Fénixův řád“ nebo „Harry Potter a princ dvojí krve“.

CET 21 spol. s r. o. je názoru, že shora popsané scény nevyznívají jako scény obsahující násilí a scény drastické, které by byly způsobilé mít negativní vliv na psychiku dětí a mladistvých. Scény jsou ztvárněny prostředky, které se nevymykají z běžného obsahu pořadů obdobného žánru - kriminálních seriálů. CET 21 spol. s r.o. proto tvrdí, že uvedené scény ani pořad jako celek nejsou způsobilé ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětského a mladistvého diváka. K prokázání shora uvedených tvrzení navrhuje CET 21 spol. s r. o. důkaz zvukově obrazovým záznamem pořadu.

3. Analýza pořadu:

Do spisu byl založen obrazově-zvukový záznam pořadu a jeho analýza, která obsahuje též charakteristiku a popis pořadu. Analýza uvádí všechny nějakým způsobem násilné momenty nebo momenty, jež mohou být vnímány vzhledem k uvedení pořadu během nedělního poledne jako problematické. Ne všechny uvedené scény mají samy o sobě potenciál ohrozit dětského diváka, v rámci celku však dokreslují ponurou a násilnou atmosféru pořadu. Za nejproblematictější scény lze považovat mučení jednoho z vyšetřovatelů, během něhož byl fyzicky napadán, a byla mu podávána halucinogenní látka. Ve změněném stavu vědomí se mu zjevovaly další oběti, dvě děti. Scénami s mučením, doplněnými dramatickou hudbou a ponurou atmosférou, vrcholilo napětí celé epizody. V pořadu se rovněž vyskytla krvavá a drastická scéna, v níž bylo znázorněno zavraždění ženy podstavcem lampy.

Při posuzování pořadu je nutno přihlídnout k době vysílání pořadu, k němuž došlo v neděli cca v půl jedné odpoledne. V poledním čase se přitom mohou k televizi dostat i docela malé děti. Vzhledem ke kumulaci popsaných negativních jevů působí inkriminované vydání pořadu jako celek násilně, a zejména u mladších dětí může vyvolat úzkost. Pro srovnání lze zmínit, že série jako celek je nizozemským systémem labelingu Kijkwijzer klasifikována jako nevhodná pro děti mladší 12 let, s upozorněním na prvky násilí a strachu.

Rada po doplnění podkladů pro rozhodnutí ve věci vyzvala účastníka řízení k písemnému vyjádření ve věci ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy. Současně informovala účastníka o provedení důkazu zhlédnutím obrazově-zvukového záznamu předmětného pořadu. Účastník řízení se po seznámení se správním spisem k věci již nevyjádřil.

Rada na svém 8. zasedání konaném dne 13. dubna 2010 provedla důkaz obrazově-zvukovým záznamem předmětného pořadu a dospěla k závěru, že tímto důkazním prostředkem je prokázáno, že se účastník řízení dopustil porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb. Z obrazově-zvukového záznamu předmětného pořadu je zřejmé, že pořad obsahuje výjevy násilí, tj. mučení, bití, věznění, podávání drogy a zkrvavenou tvář

zavražděné ženy, které jsou způsobilé ohrozit psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.

Zejména výjevy mučení mohou na dětského diváka působit děsivě. Tyto scény se v předmětném dílu objevily dvě, poprvé, když agent FBI vyslyšel podezřelého s přezdívkou „účetní“, podruhé když byl tento agent zajat a zadržován jiným zločincem. V prvně zmiňované scéně se tak násilí dopouští představitel zákona, přičemž jeho kolegyně reagovala výrazem plným zděšení; agent ji následně utěšoval slovy, že zajatý „nemá duši“. Podezřelému byla podána droga, jejíž účinky – škrabání, chroptění – byly divákovi ukázány. Negativní působení scény je umocněno verbální složkou, neboť z dialogu postav se divák dozví další informace o neblahých účincích podané látky – droga skopolamin vyvolává delirium; vyslychaný si nadto stěžuje, že není schopen zavřít oči. (Z otevřených zdrojů lze upřesnit, že skopolamin je rostlinný alkaloid z blínu černého, působící jako parasimpatolytikum. Jde o látku chemicky blízkou atropinu. Má výrazné účinky na psychiku, neboť vyvolává poruchy paměti a neschopnost úsudku.) Ve druhé scéně mučení je tentýž agent zadržován v ponurém sklepě, je mu zavedena kapačka s neznámým obsahem, je opakovaně bit do hlavy a do břicha. Ohledně chirurgických nástrojů zločinec říká, že jsou účinné a bolí to s nimi. I zde je tedy obrazový výjev doplněn zesilujícím verbálním sdělením. Policista má halucinace, během nichž se mu zjevují unesené děti; z kontextu řečeného vyplývá, že holčička je již patrně mrtvá. Během věznění je na něm patrný strach a bolest, byť se dokáže zločinci postavit a nepromluvit. Zločinec působí zcela chladnokrevně.

Další problematickou scénou byla vražda ženy; divák spatřil zkrvavenou tvář mrtvé ženy ležící v tratolišti krve, v retrospektivě i útočníka, před kterým žena marně prchá – je dostižena a po krátké potyčce sražena k zemi a ubijena podstavcem lampy. Umírající žena při této scéně není zobrazena, je však vidět útočníka, jak se lampou opakovaně se zuřivým výrazem rozmachuje. Scéna je ztvárněna tak, aby filmařskými prostředky zobrazila zoufalství ženy, marně se snažící agresorovi utéci, vrah naopak působí zcela chladnokrevně.

Spornou scénou je i výjev, v němž nadřizený policista veze v autě zadržovaného, přezdívaného „účetní“, a zničehonic jej udeří pěstí do tváře. „Jen připomínám, že ještě máme nevyřízený účty,“ vysvětluje. Jednalo se sice o zločince, avšak zločince v daný moment spolupracujícího s policií, nadto výjev byl naprosto nečekaný.

Scény zobrazující násilí, věznění, bití, mučení, aplikace halucinogenní látky a scéna zobrazující nalezení zavražděné ženy se záběry na zkrvavený obličej a hlavu ležící v kaluži krve s následným zobrazením násilí předcházejícího vraždě, kdy za dramatického hudebního podkresu a v setmělé místnosti muž láme ženě ruku za její záda, poté jí srazí na zem a opakovanými údery podstavcem lampy ji za doprovodu výkřiků usmrcuje, shledala Rada způsobilými ohrozit psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Jedná se o scény, které mohou na dětského diváka působit děsivě, mohou v něm vyvolávat pocity strachu a úzkosti. Tyto působivé scény mohou též dětského diváka citově otupit vůči násilí a tím ohrozit jeho mravní vývoj. Dětský divák, který si teprve utváří svůj vlastní názor na to, co je správné a co nikoli, a který si teprve utváří svůj pohled na svět, může být shora uvedenými scénami šokován a vyděšen. Pořad ve svém celku je způsobilý dítě traumatizovat, negativně ovlivnit jeho psychiku a zapříčinit úzkosti či noční můry, vzbudit pocity strachu, apod. Takový negativní dopad na dětskou psychiku je zvláště nebezpečný u dětí, které nejsou vědomostně vybaveny natolik, aby mohly shora uvedené scény vnímat bez emocionální zátěže. Toto negativní působení na dětskou psychiku je navíc umocněno faktem, že provozovatel zařadil takové vysílání na brzkou odpolední hodinu, kdy je velmi pravděpodobné, že jej budou sledovat dětští, nezletilí diváci, včetně věkové skupiny od 6 do 12 let. Celý děj pořadu může v dětském divákovi navozovat zejména pocity napětí, strachu a úzkosti, čímž může být ohrožen jeho psychický, ale i mravní vývoj. Je třeba též přihlídnout k labelingu, kdy série jako celek je nizozemským systémem labelingu Kijkwijzer klasifikována jako nevhodná pro děti mladší 12 let, s upozorněním na prvky násilí a strachu.

Rada se dále zabývala analýzou předmětného pořadu. Rada se po zhlédnutí obrazově-zvukového záznamu pořadu se závěry analýzy ohledně zobrazeného násilí a celkově ponuré atmosféry pořadu ztotožnila.

4. Vyjádření k námitkám účastníka řízení:

S námitkami účastníka řízení se Rada vypořádala následovně:

Účastník řízení předně uvedl, že tématem seriálu je vyšetřování únosu syna newyorského multimilionáře. Rodina chce život mladého chlapce za každou cenu zachránit. Seriál Unesený realisticky zobrazuje závažné nebezpečí pro společnost, kterým jsou únosy dětí a mladistvých. Jeho základním motivem je nezbytnost nepodlehnout v takových případech organizovanému násilí přistoupením na požadavky vyděračů a potřeba bránit se tomuto zločinnému násilí všemi dostupnými prostředky. K tomu Rada uvádí, že ohledně tématu seriálu není účastníku řízení nic vytýkáno.

Účastník řízení se dále vyjádřil k vytýkaným scénám v tom smyslu, že

- první v odůvodnění popsaná scéna má v kontextu seriálu poněkud jiné vyznění. Nejedná se o výsledek zločince policistou, ale o snahu soukromého detektiva Knappa, kterého si najal otec uneseného chlapce, získat od zločince informace, které by pomohly chlapce vypátrat. Osoba, kterou soukromý detektiv zadržuje, postava zvaná „účetní“, byla únoscí chlapce najata, aby vlákala Knappa do pastí a zabila ho. Tato fakta motivují jednání soukromého detektiva Knappa. K tomu Rada uvádí, že jde o drobnou nepřesnost v identifikaci postav, přičemž účastník nenamítá, že by zobrazené a Radou vytýkané násilí nebylo v seriálu obsaženo. Rada tak shledává tuto námitku irelevantní;
- druhá v odůvodnění popsaná sekvence pořadu zobrazující vyšetřovatele zadrženého ve sklepení zločincem se podle názoru CET 21 spol. s r. o. vyzněním nevymyká scénám obvyklým v detektivních příbězích. Přestože obsahuje násilné scény, není v ní obsaženo napětí takové intenzity, aby mohlo mít negativní vliv na psychiku dětského a mladistvého diváka. Napětí je rovněž utlumeno reakcí vyšetřovatele na nátlak zločince, z chování vyšetřovatele není možné usuzovat na jeho strach či hrůzu z konání zločince, na nátlak reaguje žertováním a zlehčováním situace. Konstatování, že zločinec se připravuje vyříznout vyšetřovateli chirurgickými nástroji jazyk, je dedukcí, když sekvence obsahuje pouze záběr na nástroj v ruce zločince. Pokud by závadnost scény byla dovozována i ze skutečnosti, že „ve změněném stavu myslí se mu pak zjevovaly další oběti, jednalo se o dvě děti“, CET 21 spol. s r. o. uvádí, že druhé z dětí - Leo - nebyl umučen na stejném místě, na kterém se nachází vyšetřovatel, jak Rada uvádí, ale je naživu, jak je patrné ze scény, ve které se zločinci chystají převést chlapce letadlem na jiné místo. K tomu Rada uvádí, že není sporu o tom, že jde o sekvenci v detektivním příběhu obvyklou. Účastník sám konstatuje, že jsou obsaženy násilné scény, tvrdí však, že jde o napětí menší intenzity, které nemá negativní vliv na psychiku dětského a mladistvého diváka. S tímto názorem účastníka se Rada neztotožňuje, a to z důvodů uvedených výše. Stejně tak druhou část této námitky účastníka řízení shledává Rada nedůvodnou, neboť závadnost scény a její negativní působení na dětského diváka, tak jak ji vnímá Rada jako orgán dozoru, je popsána výše;
- třetí v odůvodnění popsaná scéna - zavraždění ženy - obsahuje 3 velmi krátké flashbackové stylizované scény. Rada konstatuje, že i tuto scénu popsala výše jako závadnou, neztotožňuje se s námitkou účastníka řízení, naopak tuto námitku shledává nedůvodnou.

Rada tak nepřisvědčila námitce účastníka řízení, že vyznění uvedených scén, které jsou ztvárněny prostředky, které se nevymykají z běžného obsahu kriminálních seriálů, nelze charakterizovat jako drastické, s možným negativním vlivem na psychiku dětského diváka. Rada nepopírá, že jde o ztvárnění obvyklé v krimiseriálech, má však za to, že jde o pořad,

kteřý má své místo ve vysílání po 22. hodině, neboť obsahuje scény a záběry, které jsou způsobíle ohrozít psychický a mravní vývoj dětských diváků.

Pokud se týká hodnocení pořadu nizozemským systémem labelingu Kijkwijzer, účastník řízení uvedl, že obdobné hodnocení jako pro posuzovaný pořad je v něm uváděno pro oblíbené fantasy filmy, u nichž se předpokládá, že se na ně dívají převážně děti a mladiství, jako např. „Harry Potter a ohnivý pohár“, „Harry Potter a Fénixův řád“ nebo „Harry Potter a princ dvojí krve“. Tuto námitku shledává Rada nedůvodnou, neboť i když je hodnocení pořadu obdobné, jde o jiný druh pořadu. Je-li tedy předmětný krimiseriál nizozemským systémem labelingu Kijkwijzer klasifikován jako nevhodný pro děti mladší 12 let, s upozorněním na prvky násilí a strachu, nelze jej přirovnávat k fantasy filmům vhodným pro děti od 12 let. Naopak z uvedené klasifikace je zřejmé, že předmětný krimiseriál pro děti vhodný není.

Rada na základě provedeného dokazování a na základě shromážděných podkladů a jejich hodnocení dospěla na svém 8. zasedání konaném dne 13. dubna 2010 k závěru, že provozovatel CET 21 spol. s r. o. výše uvedeným jednáním porušil povinnost uvedenou v § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., tedy povinnost nezařazovat v době od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozít fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, čímž se dopustil správního deliktu podle § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb., a uložila mu pokutu ve výši 100 000 Kč.

Rozhodnutí o uložení pokuty bylo účastníku řízení doručeno dne 27. května 2010.

Účastník řízení podal proti rozhodnutí o uložení pokuty žalobu k Městskému soudu v Praze.

5. Soudní řízení:

Dne 19. května 2011 byl Radě doručen rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 148/2010-49-53 ze dne 12. ledna 2011, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Rady ze dne 13. dubna 2010, spis.zn. 2010/105/vos/CET, zn. BUR/1556/2010, kterým byla provozovateli, CET 21 spol. s r.o., uložena pokuta ve výši 100 000 Kč za porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., jehož se dopustil tím, že dne 30. srpna 2009 od 12:35 hodin na programu Nova odvysílal pořad Unesený (9), který obsahuje výjevy násilí, tj. mučení, bití, věznění, podávání drogy a zkrvavenou tvář zavražděné ženy, které jsou způsobíle ohrozít psychický nebo mravní vývoj dětí.

Zrušující důvod:

Městský soud shledal jako důvodnou námitku žalobce, spočívající ve skutečnosti, že správní spis neobsahoval podklady pro závěr, že byla splněna povinnost žalované ve smyslu § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. Rada sice v odůvodnění svého rozhodnutí specifikovala konkrétní rozhodnutí o uložení pokuty za porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) (spis.zn. 2008/1318/FOL/CET ze dne 20. ledna 2009 o uložení pokuty za odvysílání pořadu Kriminálka Las Vegas), ale jak vyplývá z obsahu spisového materiálu, nebylo toto rozhodnutí součástí spisu před vydáním rozhodnutí. Správní spis tak neobsahoval všechny podklady, na základě kterých bylo napadené rozhodnutí vydáno. Účastníku řízení tak bylo upřeno právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ve věci samé k existenci upozornění ve smyslu § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. a v rozporu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu mu tak byla upřena možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům. K tomu soud poukazuje na rozsudek NSS ze dne 10. února 2009, č.j. 6 As 17/2009-94, podle kterého je podmínka předchozího upozornění splněna pouze tehdy, pokud Rada v rozhodnutí o správním deliktu uvede, jaké konkrétní skutkové okolnosti byly považovány za protiprávní v rámci předchozího upozornění. Nepostačuje přitom odkaz na spisové značky předchozích rozhodnutí. Upozornění musí být součástí spisového materiálu před vydáním

rozhodnutí ve věci samé a účastník řízení musí být s touto skutečností seznámen jako s podkladem pro rozhodnutí.

Tato žalobní námitka byla jako jediná shledána důvodnou a vedla soud ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Vzhledem k výše uvedenému doplnila Rada spis o Rozhodnutí o uložení pokuty spis.zn. 2008/1319/FOL/CET. Ve správním řízení vedeném pod touto spisovou značkou rozhodla Rada na svém 2. zasedání konaném dne 20. ledna 2009 udělit provozovateli, CET 21 spol s r.o., pokutu ve výši 100 000 Kč za porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., kterého se dopustil odvysíláním pořadu Kriminálka Las Vegas dne 25. srpna 2008 od 17:50 hodin na programu Nova, a tím porušil povinnost nezařazovat v době od 06:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, a to pro zobrazení násilných scén, obdobně jako tomu je v daném správním řízení. Provozovatel pokutu bez dalšího uhradil, rozhodnutí nabylo právní moci a lze tedy konstatovat, že splnila, v souladu s ustanovením § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., funkci předchozího typově shodného upozornění na porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

Dne 29. dubna 2011 bylo účastníku řízení doručeno Oznámení o doplnění spisu právě o výše zmíněné rozhodnutí o uložení pokuty a byla mu stanovena lhůta 20 dnů pro písemné vyjádření ve věci.

Účastník řízení však svého práva nevyužil a k doplnění spisu se nevyjádřil.

Správní uvážení Rady:

Opětovným projednáním věci se Rada zabývala na svém 14. zasedání konaném dne 2. srpna 2011.

Pro zřetelnost své právní úvahy se Rada rozhodla definovat pojmy, jichž zákon č. 231/2001 Sb. ve vztahu ke správnímu řízení užívá:

V první řadě se Rada rozhodla definovat pojem děti a mladiství, přestože se na první pohled jedná o terminologii obecně známou. Dítětem se dle čl. 1 Úmluvy o právech dítěte (dále jen Úmluva) rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve. Dle čl. 3 Úmluvy musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy nebo správními orgány nebo zákonodárnými orgány. Čl. 17 pak upravuje důležitou funkci hromadných sdělovacích prostředků a za tímto účelem státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy, povzbuzují tvorbu odpovídajících zásad ochrany dítěte před informacemi a materiály škodlivými pro jeho blaho, majíce na mysli ustanovení čl. 13 a 18 Úmluvy.

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, rozlišuje dítě zletilé a nezletilé. Dle § 8 odst. 2 občanského zákoníku se zletilosti nabývá dovršením osmnáctého roku. Před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá jen uzavřením manželství. Takto nabytá zletilost se neztrácí ani zánikem manželství ani prohlášením manželství za neplatné.

Za mladistvého se dle § 2 písm. d) zákona č. 218/2003 Sb., zákon o soudnictví ve věcech mládeže, považuje osoba, která v době spáchání provinění dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku.

Rada tedy tvrdí, že § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb. rozumí pod pojmem děti a mladiství všechny osoby ve věku do osmnácti let bez dalšího přesnějšího vymezení (dále jen dítě).

Rada se dále zabývala pojmy ohrožení fyzického, psychického nebo mravního vývoje. Rada má za to, že není nutno polemizovat nad obsahem slov „vývoj“, jakož i „fyzický“ nebo-li tělesný a „psychický“ nebo-li duševní, neboť se jedná o pojmy obecně známé. V případě pojmu „mravní“ vychází Rada z morálky, tedy ze sféry lidského jednání a chování pozorovatelného z hlediska etických hodnot. Mravní pak je Radou chápáno jako soubor pravidel morálky, jimiž se řídí jednání lidí v určité společnosti. V této souvislosti považuje Rada za vhodné zmínit také pojem dobré mravy – měřítko hodnocení konkrétních situací, odpovídající obecně uznávaným pravidlům slušnosti v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti.

Možné ohrožení pak Rada vykládá jako případnou, možnou odchylku z normálního (obvyklého, běžného, průměrného) vývoje jedince v důsledku zhlédnutí pořadu nebo upoutávky v televizním vysílání, k níž ale fakticky nemusí dojít (může jí být včasným zásahem, např. dalších osob, zabráněno). Rada má za to, že je její povinností dohlížet, aby konkrétním pořadem nebo upoutávkou nemohla být způsobena odchylka od jedinečného vývoje osobnosti dítěte, a to jednotlivě nebo současně ve všech součástech jeho vývoje, tedy (buď pouze) v tělesném a (nebo pouze) duševním vývoji, jakož i v (také současně nebo pouze) jeho normách chování.

Rada konstatuje, že předmětný pořad naplňuje znaky porušení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., přičemž pro naplnění skutkové podstaty porušení tohoto ustanovení jsou, dle názoru Rady, nezbytné následující atributy:

- pořad byl zařazen do vysílání od 12:35 hodin, tedy mezi 6:00 – 22:00 hodinou;
- pořad může ohrozit postačuje tedy možnost, k faktickému ohrožení nemusí dojít;
- pořad může ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj – postačuje jedna z komponent vývoje dítěte, v tomto konkrétním případě je pořad způsobilý ohrozit zejména psychický, ale i mravní vývoj;
- pořad může ohrozit ... vývoj dětí a mladistvých – zákon blíže nespecifikuje věk této skupiny diváků, Rada považuje za děti a mladistvé všechny osoby ve věku do osmnácti let. V daném případě má Rada za to, že předmětný pořad je způsobilý ohrozit zejména psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých.

Rada má za to, že v odůvodnění zřetelně vysvětlila všechny úvahy, kterými byla při posuzování předmětného pořadu vedena. Dále má Rada za to, že je zcela v souladu s platnou právní úpravou, když k hodnocení možného ohrožení vývoje dětí přistoupila z pohledu rodičů a veřejnosti.

Popsané scény shledala Rada způsobilými ohrozit psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Jedná se o scény, které mohou na dětského diváka působit děsivě, mohou v něm vyvolávat pocity strachu a úzkosti. Tyto působivé scény mohou též dětského diváka citově otupit vůči násilí a tím ohrozit jeho mravní vývoj. Dětský divák, který si teprve utváří svůj vlastní názor na to, co je správné a co nikoli, a který si teprve utváří svůj pohled na svět, může být shora uvedenými scénami šokován a vyděšen. Pořad ve svém celku je způsobilý dítě traumatizovat, negativně ovlivnit jeho psychiku a zapříčinit úzkosti či noční můry, vzbudit pocity strachu, apod. Takový negativní dopad na dětskou psychiku je zvláště nebezpečný u dětí, které nejsou vědomostně vybaveny natolik, aby mohly shora uvedené scény vnímat bez emocionální zátěže. Toto negativní působení na dětskou psychiku je navíc umocněno faktem, že provozovatel zařadil takové vysílání na brzkou odpolední hodinu, kdy je velmi pravděpodobné, že jej budou sledovat dětští, nezletilí diváci, včetně věkové skupiny od 6 do 12 let. Celý děj pořadu může v dětském divákovi navozovat zejména pocity napětí, strachu a úzkosti, čímž může být ohrožen jeho psychický, ale i mravní vývoj.

Rada proto konstatuje, že pořad Unesený odvysílaný dne 30. srpna 2009 od 12:35 hodin na programu Nova naplňuje znaky porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

Podmínka předchozího upozornění dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb.:

Dále Rada zkoumala, zda byla splněna podmínka pro uložení sankce dle § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., tedy zda již v minulosti bylo účastníkovi řízení uloženo upozornění na porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

Pokud Rada dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. zjistí, že provozovatel vysílání porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo podmínky udělené licence, upozorní jej na porušení a stanoví mu lhůtu k nápravě, která musí být v souladu s ustanovením § 59 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. přiměřená charakteru porušené povinnosti.

Účastníkovi řízení byla dne 9. března 2009 doručeno Rozhodnutí o uložení pokuty ze dne 20. ledna 2009, č.j. fol/1565/09, spis.zn. 2008/1319/FOL/CET. Ve správním řízení vedeném pod touto spisovou značkou rozhodla Rada na svém 2. zasedání konaném dne 20. ledna 2009 udělit provozovateli, CET 21 spol s r.o., pokutu ve výši 100 000 Kč za porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., kterého se dopustil odvysíláním pořadu Kriminálka Las Vegas dne 25. srpna 2008 od 17:50 hodin na programu Nova. Pořad obsahoval scény zobrazující záběry mrtvé lidské tělo s krvavými skvrnami a zohyzděnými prsty, dále detailní realistické záběry průběhu pitvy, a rekonstrukce vraždy nožem. Tyto scény mohly na dětského diváka působit děsivým dojmem a vyvolat bezprostřední úlek a pocity úzkosti a strachu. Provozovatel odvysílání pořadu porušil povinnost nezařazovat v době od 06:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Provozovatel pokutu bez dalšího uhradil, rozhodnutí nabylo právní moci a lze tedy konstatovat, že splnilo, v souladu s ustanovením § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., funkci předchozího typově shodného upozornění na porušení ustanovení § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb.

Na základě výše uvedeného dospěla Rada k názoru, že jsou dány všechny zákonné podmínky pro uplatnění sankce v mezích zákona č. 231/2001 Sb. a rozhodla dle § 60 odst. 3 písm. d) téhož zákona o uložení sankce ve výši 100 000 Kč.

Rada tak rozhodla zcela v souladu s názorem Městského soudu v Praze, který, vyjma vady absence předchozího upozornění na porušení zákona, shledal první rozhodnutí Rady ve věci bezvadným a zákonným.

Při rozhodování o výši pokuty se Rada řídila těmito skutečnostmi:

Dle ustanovení § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb. uloží Rada provozovateli vysílání a provozovateli převzatého vysílání pokutu od 20 000 Kč do 10 000 000 Kč, pokud zařazuje do vysílání od 6:00 hodin do 22:00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.

Dle § 61 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. při ukládání pokuty za porušení povinnosti podle tohoto zákona Rada přihlíží k povaze vysílaného programu a k postavení provozovatele vysílání a provozovatele převzatého vysílání na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy.

Dle § 61 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. Rada stanoví výši pokuty podle závažnosti věci, míry zavinění a s přihlédnutím k rozsahu, typu a dosahu závadného vysílání a k výši případného finančního prospěchu.

Rada byla omezena horní a dolní hranicí stanovenou zákonem a při stanovení výše pokuty přihlížela k následujícím okolnostem:

Povaha vysílaného programu:

Program Nova je celoplošným (tedy dle § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb. jeho vysílání může ve vymezeném územním rozsahu přijímat alespoň 70% obyvatel České republiky), komerčním, plnoformátovým televizním programem.

Zákon č. 231/2001 Sb. definuje plnoformátový program jako program obsahující pořady různého zaměření a témat, zejména pořady zpravodajské, filmové, dokumentární, hudební a vzdělávací, který není zaměřen pouze na určitou skupinu obyvatel se shodnými zájmy.

Komerčnost ve spojitosti s programem znamená, že úlohou provozovatele je získat pro sledovanost svého programu co nejvíce diváků a tomu také přizpůsobit obsah svých pořadů.

Postavení provozovatele vysílání na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy:

Při hodnocení tohoto kritéria přihlédla Rada ke skutečnosti, že účastník řízení provozuje komerční vysílání, nejedná se tedy o provozovatele televizního vysílání ze zákona, který má speciálním zákonem danou povinnost vysílat ve veřejném zájmu a jeho odpovědnost je tímto ze samotné povahy veřejnoprávního media vyšší.

Dále Rada hodnotila skutečnost, že se jedná o provozovatele celoplošného vysílání, kdy jeho vysílání může přijímat minimálně 70% diváků v ČR.

Program Nova je navíc plnoformátovým programem (tj. takovým programem, obsahujícím pořady různého zaměření a témat, zejména pořady zpravodajské, filmové, dokumentární, hudební a vzdělávací, který není zaměřen pouze na určitou skupinu obyvatel se shodnými zájmy). Jeho cílem je tedy zaujmout vysíláním co nejširší okruh diváků, děti nevyjímaje.

Dále Rada hodnotila, že se jedná o provozovatele televizního vysílání programu s vysokým podílem sledovanosti na mediálním trhu, což je známo z veřejně dostupných pramenů, jakož i tiskových zpráv samotného účastníka.

Odpovědnost provozovatele vůči divácké veřejnosti Rada hodnotila vzhledem k povaze jím vysílaného programu a vzhledem k jeho postavení na mediálním trhu jako střední, tedy nikoli nízkou.

Rozsah, typ a dosah závadného vysílání:

Rada při rozhodování o výši pokuty hodnotila též rozsah a dosah vysílání.

Rozsah vysílání je dán celkovou délkou předmětného pořadu. Jednalo se o 9. epizodu amerického seriálu v délce cca 50 minut, přičemž pořad byl odvysílán premiérově dne 30. srpna 2009 od 12:35 hodin na programu Nova.

Z hlediska dosahu závadného vysílání je třeba uvést, že k porušení zákona došlo v rámci celoplošného vysílání, neboť pořad Unesený byl odvysílán na programu provozovatele televizního vysílání, který je definován jako program celoplošný, tj. s územním pokrytím dle zákona alespoň 70% obyvatel ČR a s vysokým podílem postavení provozovatele na mediálním trhu.

Rada tedy dospěla k závěru, že rozsah a dosah závadného vysílání byl vzhledem k délce pořadu a celoplošnosti vysílání střední.

Závažnost věci:

Při hodnocení závažnosti daného správního deliktu vzala Rada v úvahu čas odvysílání pořadu – pořad byl odvysílán ve 12:35 hodin, tedy v čase prakticky uprostřed zákonem „zakázaného“ časového úseku pro vysílání pořadů, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. V poledním čase – navíc v neděli - se přitom mohou k televizi dostat i docela malé děti.

Rada také vzala v úvahu charakter odvysílání záběrů. Závažné scény byly poměrně krátké stopáže a kromě vraždy ženy nebylo vidět explicitně zobrazené násilí, pouze jeho důsledky.

Rada tak vyhodnotila závažnost věci jako středně závažnou.

Míra zavinění:

Provozovatel televizního vysílání má právo vysílat programy svobodně a nezávisle. Do jejich obsahu lze proto zasahovat pouze na základě zákona a v jeho mezích. Vedle tohoto práva má provozovatel televizního vysílání povinnost provozovat vysílání vlastním jménem, na vlastní účet a na vlastní odpovědnost a nést odpovědnost za obsah programů.

Je jisté, že obsah posuzovaného pořadu nemohl účastník řízení sám ovlivnit, bylo však na jeho rozhodnutí, resp. na jeho vůli, aby tento pořad zařadil do vysílání tak, aby nedošlo k porušení povinností stanovených zákonem č. 231/2001 Sb.

Finanční prospěch:

Rada neopomněla ani zákonné kritérium případného finančního prospěchu, k jeho konkrétnímu hodnocení však neměla k dispozici dostatek konkrétních podkladů a důkazů, neboť Rada nemá možností dostupnými prostředky konkrétní výši finančního prospěchu v posuzovaném případě zjistit ani ověřit. Proto toto kritérium nemohlo výši uložené pokuty ovlivnit.

Rada tak na základě shromážděných podkladů dospěla k závěru, že provozovatel, CET 21 spol. s r.o., výše uvedeným jednáním porušil povinnost danou ustanovením § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 231/2001 Sb., čímž se dopustil správního deliktu podle ustanovení § 60 odst. 3 písm. d) zákona č. 231/2001 Sb., a uložila mu pokutu ve výši 100 000 Kč.

Při stanovení výše pokuty Rada hodnotila jako klíčové kritérium závažnosti. Pořad byl odvysílán ve 12:35 hodin, tedy v čase prakticky uprostřed zákonem „zakázaného“ časového úseku pro vysílání pořadů, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, avšak charakter odvysílání záběrů, kdy nebylo vidět explicitně zobrazené násilí, pouze jeho důsledky, a závadné scény měly poměrně krátkou stopáž, vedl Radu k uložení pokuty při dolní hranici zákonné sazby.

Náhrada nákladů řízení:

Vzhledem k tomu, že správní řízení vyvolal účastník řízení porušením své právní povinnosti, uložila mu Rada v souladu s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., povinnost uhradit paušální částku nákladů správního řízení ve výši 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s ustanovením § 66 zákona č. 231/2001 Sb., lze podat žalobu k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek.

V Praze dne: 2.8.2011

JUDr. Kateřina Kalistová
*předsedkyně Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání*